

πρῆκτος, χωρὶς νὰ δώσῃ σημεῖον ζωῆς; Ποτέ! Καὶ σπινθήρ ἂν δὲν καίῃ, ὁ οἶκος καταποντίζεται ὑπὸ ὕδατος. Ἦκουσα δὲ ἀσφαλιστὰς λέγοντας ὅτι μᾶλλον φοβοῦνται τὸν ἀκάθεκτον ζῆλον τῶν ἀργοπορούντων πυροσβεστῶν, οἵτινες ἐξ ἀπελπισίας κατακλύζουσι τὰς οἰκίας, ἢ τὸ πῦρ αὐτό.

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἐν Νεοεθοράκῳ παγκοσμίου ἐκθέσεως καὶ τὴν ζημίαν τῶν μετόχων, ἐγένετο πρότασις εἰς τὸν γνωστὸν Βαρνοῦμ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Κρυστάλλινου παλατίου· ἀλλ' οὗτος φοβούμενος μὴ βλάβῃ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ κοινὴν ὑπόληψιν ἀπεποιεῖτο· ἐπὶ τέλους ὁμῶς ἠναγκάσθη νὰ εἰσκηνοῖται τὰς ἐνθέριμους δεήσεις. Τὴν ὥραν ἐκείνην διέτριβεν ἐν Νεοεθοράκῳ ὁ περιώνυμος Jullien, διευθύνων πολυάριθμον καὶ θαυμασίαν χορείαν μουσικῶν· εἰς τοῦτον ἀποταθεὶς ὁ Βαρνοῦμ εἶπεν· « Ἀνάγκη πᾶσα νὰ συνάξω τὸ δημόσιον εἰς τὸ Κρυστάλλινον παλάτιον· διὰ τοῦτο ἀπαιτῶ τὴν συνδρομὴν τῶν μουσικῶν, οὐ μόνον ὅσων ἔχεις ἀλλὰ καὶ ὅσων ἄλλων θελήσεις νὰ παραλάβῃς. Σύνταξον δὲ πρωτάκουστον, ἑκτακτον, θαυμασίαν, τρομερὰν μουσικὴν, τοιαύτην ὅποια νὰ φαίνεται γίγας πρὸς τὴν συνήθη. Εἴσαι ἐπιτήδειος, γνωρίζεις τὸν τόπον, μὴ σε μέλη δι' ἐξοδὸν τρέξῃς ἐμπρός. »

Δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ὁμιλίαν αὐτὴν γιγάντιαι ἀγγελίαι, δέκα ποδῶν μῆκος καὶ τεσσάρων ποδῶν πλάτος ἔχουσαι, ἐσκέπαζον τοὺς τοίχους τῆς πόλεως, πρὶς τάνουσαι μὲ πορφυροῦν χρῶμα τὸ Κρυστάλλινον παλάτιον καταδιωρόσκομενον ὑπὸ τρομερᾶς πυρκαϊᾶς· μυριάδες ἀνθρώπων ἔφευγον πανταχόθεν περίτρομοι, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τὰ σωματεῖα τῶν πυροσβεστῶν εἴλκυον ἀντλίας ἢ κατεπόντιζον τὸ καιόμενον παλάτιον· κάτωθεν δὲ τῆς εἰκόνης ἐχράχθησαν ταῦτα·

« Τὸ Κρυστάλλινον παλάτιον ἀνοίγεται ἐκ νέου.

» Μέγας ἀντίχορος πυροσβεστῶν,

» συντεθεὶς ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ

Jullien. »

Τρεῖς περίπου χιλιάδες ἄνδρες συνεκρότησαν τὴν μουσικὴν χορείαν. Ὁ Jullien ἐφεῦρε νέα ὄργανα ἢ μᾶλλον νέας μηχανάς, ἐξ ὧν ἄλλαι ἐμιμοῦντο τὸν τριγμὸν τῶν κειομένων δοκῶν, ἄλλαι τοὺς ὀξεῖς συριγμοὺς τοῦ πυρὸς καὶ ἄλλαι τὸν κρότον τῶν ἀντλιῶν. Ἐκκτοστυαὶ δὲ μουσικῶν, κρατούντων κέρατα, διέταπτον τοὺς πυροσβεστας, καὶ αἱ μηχανώδεις εὐφημίαι τῶν θεατῶν, σεσωρευμένων τοῦ ἑνὸς ἐπὶ τοῦ ἄλλου ὅπως ἴδωσι κάλλιον, ἀπεκρίνοντο εἰς τὰς οὐχ ἥττον μηχανώδεις ἐκρήξεις τῆς μουσικῆς. Καὶ μεταξὺ τούτων πολυάριθμα βεγγαλικά φῶτα ἐφαίνοντο καταφλέγοντα τὸ οἰκοδόμημα.

Ἡ ἐπιτυχία ἦτο πληρεστάτη μετὰ τὴν πυροτε-

χνικὴν ταύτην πυρκαϊάν τὰ διάφορα σωματεῖα τῶν πυροσβεστῶν συνήλθον ἐπευφημοῦντες ἐν σώματι καὶ μουσικῆς προσπορευομένης ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ Jullien, καὶ εἰς ἀπόδειξιν εὐγνωμοσύνης προσέφεραν αὐτῷ ράβδον ἀρχηγοῦ ὀρχήστρας.

(Ἐπεται συνέχεια.)

Η ΚΑΘΟΗΓΕΗ.

ΠΟΙΗΜΑ

I. ΚΑΡΑΣΟΥΣΑ

ἐπαινεθὲν ἐν τῷ Ποιητικῷ Διαγωνισμῷ (*).

Α'.

Τοῦ Βύζαντος τὴν πόλιν τὸ πένθος περιβάλλει.
Οἱ θίασοι σιγῶσιν, οἱ κῶμοι τῶν ἐμπόρων.
Ἑλλήνων φαιδροτέρᾳ δὲν ἦτο πόλις ἄλλη·
Μὴ δαίμων τὴν πιέζει βαρὺς τῶν ἀλαστόρων;

Λοιμὸς μὴ τὴν μαστίζει! οὐδεὶς φθορεὺς τοιοῦτος.
Τύραννος ἐκπιέζει τὸ αἷμα τῆς ἀθλίας·
Τύραννος Βυζαντίου εἶν' ὁ λοιμὸς. Τίς οὗτος;
Ὁ δόξης καὶ πατρίδος προδότης Παυσανίας.

Ὁ ἄθλιος τῆς Σπάρτης ἀντήλλαξε τὰ ἦθη
Μ' ἀσιανῶν βαρβάρων τρυφᾶς καὶ βίον ξένον.
Ἡ Δόξα ὡς τὸ εἶδεν ἐσπάραξε τὰ στήθη,
Ὡς μήτηρ ἥτις κλαίει υἱὸν πεφλημένον.

Ὡς χθὲς τὴν ἐπληρμένην Ἀσίαν πληρῶν φρίκης,
ὑπὸ αὐτῆς τοὺς πόδας ὁ τάλας φέρων θέτει
Τὸ τρίπαλον τὸ μέγα, τὸ δρέπανον τῆς νίκης,
Μὲ τὰς προσφάτους δάφνας κεκοσμημένον ἔτι.

ὑπὸ χρυσοῦ ἐπαίσθη, ὑπὸ κενῶν ἐλπίδων,
Νὰ γαίνη, τῶν αἰώνων τὸν στέφανον ἐκκλίνων,
Τοὺς νόμους καὶ τὴν Σπάρτην καὶ τοὺς θεοὺς προδί-
ὑποτελῆς βαρβάρων καὶ τύραννος Ἑλλήνων. [δων,

Τὰ δ' ὄργια τὰ πρῶτα τελεῖ τῆς τυραννίδος,
Βουλὰς ἐπιδεικνύων ἀγρίας, ἀτασθάλους,
Εἰς πόλεως τὰ τεῖχη συμμάχου κ' ἑλληνίδος,
Πολίτας ἀποκτείνων καὶ φυγαδεύων ἄλλους.

Καὶ τέλειος σατράπης εἰς ἄθεςμον κοιτῶνα.
Γυναικας διὰ βίας εἰσάγει ἐλευθέρας,
Ὡς ρόδα τις συλλέγει εἰς εὐανθῇ λειμῶνα,
Ἐφύβρισμα κραιπάλης, τρυφὴν μιᾶς ἐσπέρας.

(*) Ὁρτ φυλλάδ. 411 σελ. 41.

ὦ ἄστρον τῶν παρθένων, ὡραία Κλεονίκη,
ὦ! πόσον κατηράσθης τὴν καλλονὴν σου τότε,
Κ' ἐθρήνησας κ' εὐχήθης, καθ' ὅ,τ' εἰς σὲ ἀνήκει,
Τυφλοὶ, κωφοὶ νὰ ᾔναι τοῦ κάλλους οἱ προδόται!

Πλὴν μάτην! Τῶν καλλίστων τῆς Θράκης θυγατέρων
Ἡ Φήμη ἢ πολύθρους καλλίστην σὲ κηρύττει,
Ὅσον ὁμοῦ τῶν ἄλλων ὁ Ἑσπερος ἀστέρων,
Ὅσον ὑπὲρ τὰς ἄλλας θεάς ἡ Ἀφροδίτη.

Τοιαύτ' ἡ ἄρπαγείσα θεότης ἐκ τῆς Μήλου,
Εἰς τῶν Κελτῶν τὴν χώραν, ἐλκύει τῶν ὁμμάτων
Ἐφ' ἐκυτὴν τὸ θάμβος, πλὴν φύσεως ἀδύλου
Εἴτε ἡ Κύπρις εἶναι εἴτ' ἄλλη ἀθανάτων.

Τὸ στῆθος, ὁ βραχίον, ἡ τοῦ αὐχένος βάσις
Σύγκραμα τοῦ γένιου καὶ θεῖου εἶναι κάλλους·
Ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν της, θείας κινεῖν ἐκστάσεις,
Πόρρω τῆς γῆς ἀπέχει, ῥεμβάζον κόσμους ἄλλους.

Κ' ἐλάτρευεν ἡ κόρη, ἀξί' αὐτὴ λατρείας,
Τὴν Ἄρτεμιν, μεγάλην θεὰν τῶν Βυζαντίων,
Κοσμοῦσα τοὺς βωμούς της πρὸς τελετὰς ἀγίας,
Τὸν πέπλον της ἀσκοῦσα, ἀγνεύουσα τὸν βίον.

Οὕτω καὶ ἡ γλυκεῖα Ἡρώ, πρὶν συναντήσῃ
Τὸ βλέμμα τοῦ Λεάνδρου, εἰς θεῖαν προσκειμένη
Ἵπηρεσίαν ἔζη· ἀλλ' αἶφνης νὰ ἀφήσῃ
Τὴν εἶδαν καὶ θεοὺς της καὶ ἱερά τεμένη.

Χάριν ἐκείνου ὅστις τῆς ἤρπασε τὰς φρένας,
Ὅστις τοῦ Ἑλλησπόντου τὸ κύμα διεπέρα,
Παλαίων πρὸς θυέλλας νυκτὸς ἡγριωμένος,
Εἰς ἓνα ἀποβλέπων ἀειφεγγὴ ἀστέρα.

Κ' ἐδέχετο ἡ νόμφη, καὶ ἔθαλπεν ἡ φίλη
Ἀγκάλη ὕγρον ἔτι ἐκ τῆς θαλάσσης σῶμα,
Μέχρι τῆς ἀποφράδος νυκτὸς καθ' ἣν ὀργίλη
Ἡ θάλασσα ἐμπρὸς της ἐξέρύμφεν ἓν πτώμα!

Ὁ Ἔρως μὲ θυσίας σκληρὰς ἕως θανάτου
Τὰς τέρψεις του πολλάκις καὶ τὰς πικρεκτροπὰς του
Ἀγνίζει· ὅμως ἄλλο ἢ φλύξ τοῦ ἀθανάτου
Θεοῦ, καὶ ἄλλο ὕβρις τυράννου ἀκολάστου.

Διὸ εἰς τοὺς δυσπότμους γονεῖς τῆς Κλεονίκης
Ὡς ἡ βουλὴ ἐγνώσθη τυράννου τοῦ λυσσῶντος,
Κραυγὴ ἐκ τῶν δωματίων ἤρθη οὐρανομήκης,
Καὶ οἰμωγὴ ὁποῖα ἐπ' ἐκφορᾷ θανόντος.

Πρόστροπος δὲ ἡ νέα εἰς τὴν θεὰν ἰκέτις,
Λυσίκκομος, μ' ἐσθῆτα λευκὴν ὡς τὴν χιόνα,
Ἐδέετο, κ' αἱ χεῖρες ἔτρεμον αἰ ἀγναί της,
Τὸν μέγαν ν' ἀποτρέψῃ τῆς συμφορᾶς χειμῶνα.

«Τέκνον Λητοῦς, σὺ ἦτις μὲ τὸν πεφίλημένον
Ὁμόσπορον εἰς Δῆλον τὴν ἱερὰν ἀνάσσεις,
Καὶ περὶ τὸν βωμὸν σου χοροὶ ἀγνῶν παρθένων
Τὸν ὕμνον σου προσμέλπουσιν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάσης.

Δίκτυννα, θηροφόνε θεά, εἰς ἣν καὶ μόνον
Ἐγὼ καθιερώθην, προσφέρουσα θυσίαν
Οὐχὶ νεβροὺς ἐλάφων οὐδ' ἄνθη ἐκ λειμώνων,
Ἀλλ' ὄνειρα καὶ πόθους καὶ ταύτην τὴν καρδίαν!

«Τὸν κυνήγῳ σὺ ἦτις Ἀκταίωνα ἐκείνον,
Τολμήσαντα ἀσέμνους εὐχὰς νὰ σοὶ ἐκφράσῃ,
Παρέδωκας μ' ἐλάφου μορφὴν, ἐλάφου θρῆνον,
Σπάρχγμα τῶν ἰδίων κυνῶν του εἰς τὰ δάση.

«Λγνὴν ὦ παρθενίαν ἀσκοῦσα εἰς τὰ ὄρη,
Μὴ ἀνεχθῇς τυράννου ἐφύβρισμα νὰ γείνω!
Παρὰ τοιοῦτον αἶσχος, Διὸς μεγάλου κόρη,
Τὸν θάλαμον τοῦ Ἄδου τὸν στυγερὸν προκρίνω.»

Θάμβους πληροῦσα τότε δεινοῦ τὰς ἀμφιπόλους,
Θεόπεμπτος ἤκούσθη φωνὴ ἐκ τοῦ ἀδύτου,
Καὶ λόγοι σημασίαις εἰς τοὺς παρόντας ὄλους,
Ἐκτὸς τῆς ἱερείας, ἀγνώστου, δυσνοήτου.

Ἐνόησεν ἐκείνη καὶ ἔπαυσε τοὺς θρήνους,
Πήξασα κατ' ἐδάφους τὰς κόρας τῶν ὁμμάτων,
Τὸ μέτωπον κρατοῦσα, σιωπηλὴ καὶ σύννου,
Ἀκίνητος, ὡραία ὡς ἐν τῶν ἀγαλμάτων.

Οἱ δορυφόροι ἔξω ἐν τούτοις τοῦ τυράννου
Τὴν κόρην ἐκζητοῦντες μ' ἐνόπλους ἦλθον χεῖρας.
Πρὸς τούτους δὲ προέβη, ἐκ λαξευτοῦ ἐδράνου
Ἀναρθωθείς, σεμνὸς τις ἀνὴρ, βαρὺς μὲ γῆρας.

Ὁ Εὐβουλος, ὁ φίλος πατὴρ τῆς Κλεονίκης.
Καθεὶς αὐτοῦ θαυμάζει ἰσόθεον τὸ εἶδος
Ἰσταται δὲ ὁ γέρον ὡς πρόμαχος τῆς Δίκης,
Ἐπὶ μετώπου φέρων τὸ πένθος τῆς πατρίδος.

«Πρὶν, εἶπε μὲ βροτώδη φωνὴν, κάνεις τολμήσῃ
Εἰς τῆς Θεοῦ τὴν λάτριν νὰ ἐπιβάλῃ χεῖρα,
Πρῶτον εἰς τοῦ πατρὸς της τὸ πτώμα θὰ πατήσῃ,
Πρῶτον αὐτὸν θανάτου πικρὰ θὰ λάβῃ μοῖρα!»

«Εἴμεθα, ἀπεκρίθη ὁ ἀρχηγὸς Ἀρκτίνος,
Μιάς οἱ ὑπηρέται θελήσεως καὶ μόνης.
Ὁ ἡγεμὼν τῆς Σπάρτης τὸ ἀπαιτεῖ» κ' ἐκείνος,
«—Τὸ ὄνομα τῆς Σπάρτης, δαίλε, μὴ βεβηλόνης!

«Οὐδὲν ἡ Σπάρτη ἔχει κοινὸν μὲ τοὺς προδότας.
Καὶ λόγον νὰ ζητήσῃ αὐτὴ δὲν θὰ βραδύνῃ
Τῶν μισρῶν σας ἔργων· ἀλλ' ὁ εὐρὺς Εὐρώτας
Μόλις θ' ἀρκέσῃ ῥύπον τοιοῦτον νὰ ἐκπλύνῃ!»

— «Τῆς Κλεονίκης ἔτι φείδομαι τὸν πατέρα,
Ἄλλως φορὸν ἐσχάτην τὴν γλῶσσαν θὰ ἐκίνηις,
εἰ γέρον, ὁ Ἀρκτῖνος εἶπε· καὶ εἰς αἰθέρα
τὸν μέγαν βλέμμα στρέφων ὁ γηραιὸς ὀδύνης,

«Ζεῦ, σῶζε τὴν Ἑλλάδα! ἀνέκραζεν, ὦ! ποίους
εἰς πᾶν τῆς βλέπω βῆμα δράκοντας ἐπιβοόλους!
Τοὺς φανεροὺς δὲν τρέμω οὐδόλως πολεμίους·
Φοβοῦμαι τοὺς δολίους ἐχθροὺς τῆς καὶ ὑπόλους.

«Τοὺς φίλους, τοὺς προστάτας φοβοῦμαι ἐκείνους ὅσοι
Μὲ Κίρκης ὑποτρέχουν θωπείας τὴν ἀθλίαν,
Καὶ ὅπισθεν ὀλέθρου τὰ φάρμακα κυκῶσι,
Οὐδὲν μηχανουργοῦντες μικρὸν, ἀλλὰ δουλείαν!

«εἶν κίβδηλον τὸ ἦθος, καὶ ἡ καρδία μόνον
Κακὰ διανοεῖται, οὐδὲ τὴν Δίκην σέβει
Ἦτις εἰς τοῦ Κρονίδου παρίσταται τὸν θρόνον,
Καὶ τῶν θνητῶν ἀνθρώπων τὰς πράξεις ἐποπτεύει.»

Κωφὸς πρὸς τὰς Εὐβοῦλου φωνὰς τῶν δορυφόρων
Ὁ ἄρχων νὰ προῖσι προστάζει ἐνδοτέρω.
«ἔχουσιν, εἶπεν, ὅλα κ' αἱ ἱκεσίαι κόρον,
Πλὴν τῆς Πειθοῦς καὶ ἄλλην θεὸν τὴν Βίαν φέρω.»

«Μὴ, βάρβαροι, ὁ γέρον, μὴ βῆμα ἐν προῖητε,
Βοῆ δὲ ἐλκύσας φάσγανον ἐκ τῆς θήκης.
Τὸ πανδαμάτωρ γῆρας νωθρὸν ὅσον φρονεῖτε
Δὲν ἔχει τὸν πατέρα ἔτι τῆς Κλεονίκης!»

Βοῆς τὸ ἔρκος τότε τὸ τῆς αὐλῆς πληροῦται·
Συγκρούονται τὰ ξίφη, ἀστράπτουν οἱ πελέκεις·
ὑπὸ τῶν δορυφόρων ὁ γηραιὸς κυκλοῦται,
Καὶ ἐπιπτεν ἀφεύκτως οἰκτρὸς καὶ τάλας νέκυς·

Πλὴν τοῦ ναοῦ αἱ θύραι ἀνοίγονται ταχέως,
Θεᾶς ὁμοία κόρη δαφνοστεφῆς προβαίνει.
Τοὺς στρατιώτας μέγα καταλαμβάνει δέας·
Μὲ ὄφεις παλιντρόπους καθεῖς ὡς λίθος μένει.

Τὴν Ἀρτεμιν πῶς βλέπει καθεῖς ὑπολαμβάνει,
Ἦτις νὰ τιμωρήσῃ ὕβριν παντὸς βεβήλου,
Καὶ τὴν ἱερείαν τῆς νὰ σώσῃ ἐπεφάνη.
Πλὴν γόνυ θέτ' ἡ κόρη πρὸ τοῦ πατρὸς τοῦ φίλου.

«Πάτερ, νὰ ὑπακούσω εἰς τὰς βουλὰς τῆς μοίρας,
Προστάξ' ἡ θεὰ ἥτις πιστὴν ἐρημιάδα
Μ' ἔχει· νὰ ὑπερτείνῃ ὑπόσχεται τὰς χεῖρας
Ἐκείνη, καὶ νὰ σώσῃ ἐμὲ καὶ τὴν Ἑλλάδα.

«ὦ πάτερ μου, τὴν φρένα ἐκείνων διαστρέφει
Ὅσους ὁ μέγας θέλει Θεὸς νὰ ἀπολέσῃ.
Μὲ γνόφον συγκαλύπτει τὰ πάντα ὁ τὰ νέφη
Ἀγείρων, πρὶν βροντώδης ὁ κεραυνὸς τοῦ πέσῃ!»

Κ' ἐνῶ ἄγων τοσοῦτος, συγκίνησις, ὀδύνη,
Τὴν τοῦ πρεσβύτου ἔχει ψυχὴν ἐκπεπληγμένην,
Ἀπάγουσι τὴν νύμφην τὴν ἀνυμφον ἐκείνοι
Τὴν ἱερὰν τῆς ἔτι στολὴν ἐνδεδυμένην.

Καὶ ἤδη ἐσκιῶντο αἱ ἀγυιαί, τὴν πόλιν
Κατεῖχεν ἡσυχία νεκρὰ σιγῆς προῖου,
Καὶ μόνη ἐμψυχούσα τὴν πέριξ φύσιν ὅλην
Ἡ ἀηδὼν ἐθρήνηι εἰς τ' ἄλσιν τοῦ Βοσπόρου.

B.

Εἰς θάλαμον εὐώδη θν Βαβυλῶν καὶ Τύρος
Διὰ φαίδρων ταπήτων καὶ βύσσου τῆς πλουσίας
Κοσμοῦσιν ἐναμίλλως, ἐπὶ χρυσοῦ κλιντῆρος
Ῥεμβάζει ὁ τῆς Σπάρτης προδότης Πυρρῆς.

Σχέδια κατὰ μόνας μεγάλα ἀνελίσσει,
Κ' ἐλπίζει ὅπως πρώην βαρβάρους μεθ' Ἑλλήνων,
Μετὰ βαρβάρων τῶρα Ἑλληνες νὰ νικήσῃ,
Μόνος αὐτὸς τὴν στάθμην τὴν τοῦ πολέμου κλίνων·

Τὴν ἐλευθέρην Σπάρτην, τὰς εὐκλειεῖς Ἀθήνας,
Ὡς εὐγενεῖς εἰς ἄρμα νὰ ὑποζεύξῃ πώλους,
Μόνος αὐτὸς καὶ ἥρως καὶ αὐτοκράτωρ μέινας,
Ἥλιος τοὺς ἀστέρας μακρὰν διώκων ὅλους.

Ἀλλ' ὡς λαμπραὶ εἰς νέφος ἱριδες στηριχθεῖσαι,
Παρέρχοντ' αἱ εἰκόνες τῆς ἀχανοῦς ἐλπίδος·
Καὶ μία ἐκ βαθέων φωνῇ τὸν λέγει· Εἴσαι
Ἐμπόλημα βαρβάρων καὶ στίγμα τῆς πατρίδος!

Καὶ νῦν εἰς ἀθυμίαν ἀγρίαν μεταπίπτων,
Καὶ φόβου καὶ δειμάτων καὶ ταραχῆς πληροῦται.
Πρὸ πάντων δὲ ὁ Κίμων, μὲ τρόπαια καλύπτων
Τὴν θάλασσαν, ἐμπρὸς τοῦ φάσμα δεινὸν ἐρθούται.

Διάστασις ὁποῖα! ὁ ἥρως Ἀθηναῖος
Συλλέγων ἐλευθέρων Ἑλλήνων τοὺς στεφάνους,
Αὐτὸς δὲ τὰς ἀπαύστους, τροχηλκτούσας ἕως
Τοῦ τάφου τοὺς προδότας ἀράς καὶ τοὺς τυράννους.

Δεινοῦ θορύβου πλήρης ἀνίσταται, βαδίζει
Ἀτάκτως, κ' ἐπιστρέφει εἰς τὴν εὐνὴν τοῦ πάλιν.
Νὰ εὖρῃ δ' ὁσονοῦπῳ ἀναψυχὴν ἐλπίζει
Μικρὰν εἰς τῆς ὥραίας παρθένου τὴν ἀγκάλην.

Ὁ νοῦς αὐτοῦ προσφεύγει εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην.
Αὐτὸς μὲν δὲν τὴν εἶδεν, ἀλλὰ παρὰ τὸ δαίπνον
Ὡρκίζοντο οἱ φίλοι πῶς καλλονὴν τοιαύτην
Ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας δὲν εἶδ' οὔτε καθ' ὕπνῳ.

Θυμιάζει δὲ διότι τόσον πολλὰ βρῆδύνει.
 Τῆς ἱερᾶς ἐν τούτοις παρθένου κηδομένη,
 Ἡ Ἄρτεμις ταχεῖα τὸν Ὀλυμπον ἀφίνει
 Τὸν μέγαν, κ' εἰς τοῦ Ἴπνου τὸν οἶκον μεταβαίνει.

Σπήλαιον αὐτὸς ἦτο εὐρύχωρον, ζοφῶδες·
 Ἐμβαίνει, τὸν εὐρίσκει ἐν μέσῳ τῶν Ὀνείρων.
 Σμῆνος πυκνὸν, αἰόλον, ἀκπτον, χιμαῖρῶδες,
 Πληροῦν ὡς νυκτερίδες τὸν τοῦ σπηλαίου γύρον.

Οἱ μὲν φαῖδροι τὸ βλέμμα, ἀγριῶποι οἱ ἄλλοι.
 Οὐδεὶς ποτὲ μ' ἐν σχῆμα διηνεκὲς ἔμπρῃται,
 Ἀλλὰ μορφᾶς χιλίας καθεῖς των μεταβάλλει.
 Ὁ Ἴπνος μὲ ραπίδα ἐβένου τοὺς διέπει.

«Ἴπνε, ἡ τοξοφόρος θεὰ πρὸς τοῦτον λέγει,
 Σπκνίως τῶν τυράννων τὸ βλέφαρον κοιμίζεις.
 Συχνότερον πολλάκις τοῦ γεωργοῦ ἡ στέγη
 Σὲ βλέπει τὸν πολὺν του κάματος νὰ κουφίζης.

«Πλὴν χάρισαί μοι τοῦτο, φίλε· τὸν Παυσανίαν,
 Ἄνωθεν τῆς χρυσῆς του ἐπισταθεῖς παστάδος,
 Κοίμισον πρὸς ὀλίγον, καὶ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν
 Παντοτεινὴν κατόπιν ἄγραν αὐτὸν παράδος!»

Ἰπήκουσεν ὁ Ἴπνος, μὲ ἄφορον δὲ βῆμα
 Εἰσδύ' εἰς τοῦ τυράννου τὸν τρυφήλὸν κοιτῶνα.
 Ἐκεῖνος ἐκαρώθη βαρὺς, καὶ παραχρῆμα
 Κατ' ὄναρ εἰς τοῦ Ἄδου εὐρέθη τὸν κευθμῶνα.

Ἐνώπιον τοῦ κάτω μεγάλου συνεδρίου
 Μία τὸν κατηγορεῖ ὑπερφυῆς τὸ κάλλος
 Νεᾶνις, καὶ μετ' ἥθους τὸν ἐβλεπον ἀγρίου
 Ὁ Λιάκος, ὁ Μίνως καὶ ὁ κριτὴς ὁ ἄλλος.

Μὲ ψῆφον ἡ νεᾶνις κοινὴν ἐδικαιοῦτο.
 Αὐτὸς δ' ἀπὸ μελαίνης ἀνηρπαγμένος Κῆρας,
 Εἰς τῆς Στυγὸς τὸν βράχον μὲ βρόχους προσηλοῦτο
 Δρακόντων εἰς τοὺς πόδας, τὸν τράχηλον, τὰς χεῖρας.

Κ' ἐπέτα γύρωθεν του, ἐκάστοτε τὸν ἕνα
 Τῶν ὀφθαλμῶν του ὄρνις ἄγριος ἐκκολάπτων.
 Ἀλλ' ὀφθαλμὸν τὸ κοῖλον τῆς κόγχης ἀνεγέννα,
 Ἐπῆρχετο δ' ὁ ὄρνις κ' ἐκεῖνον διασκάπτων.

Ἰδέτε τὸν προδότην, ἀλάστορα, ἐβόα,
 Τὸν βιαστὴν Πατρίδος, μία φωνὴ βραγχώδης.
 Κ' ἐγέλων τοῦ Ταρτάρου τὰ τέρατα ἀθρόα,
 Ἄρπυιαι καὶ Γοργόνες καὶ Χίμαιραι φρικώδεις.

Ἐνῷ δ' αὐτὸν ἡ Μοῖρα οὕτω προετιμώρει,
 Εἰς τοὺς λευκοὺς προδότους, τὴν δάφνην ἐστεμμένην,
 Εἰσῆγετο ἀλλόφρων ἡ βυζαντία κόρη,
 Ὡς ἡ δορκὰς τοῦ Αἵμου δειλὴ, ἐκπεπληγμένη.

Ὁμοίως ἐπλανῶντο ἐντὸς τοῦ Λαβυρίνθου
 Αἱ ἀττικάι παρθένοι, τοῦ Μινωταύρου γέρας
 Πικρὸν, ἕως ὃ ἦρως Θησεὺς διὰ μηρίνθου
 Ἦν ἔδωσεν ὁ ἔρως κατέβαλε τὸ τέρας.

Εἰς τὸν εὐρὺν κοιτῶνα εἰσερχομένη, χεῖρα
 Οὐχὶ θνητὴν ἐμπρὸς τῆς κηθηγεμόνα βλέπει·
 Κ' ἐνῷ τὴν ἀτενίζει, τὸν πρὸ ποδῶν λαμπτήρα,
 Τυραννικῆς αἰσχύνῃς μαρτυρα, ἀνatreπει.

Τὸν τύραννον ἐγείρει περίφοβον ὁ κρότος,
 Ἐχθρὸς ὅτι ἐπῆλθεν ἐπίβουλος νομίζει·
 Τὸ ξίφος του ἀρπάζει παράφρων εἰς τὸ σκότος,
 Καὶ εἰς τῆς Κλεονίκης τὰ στέρνα τὸ βυθίζει.

Εἰς στεναγμὸς ἠκούσθη, κ' ἐδούπησεν ἐν πτώμα.
 Εἰς τὰς κραυγὰς ἐκείνου δραμόντες τὰς μεγάλας,
 Πληροῦσιν οἱ οἰκέται δάδων φωτὸς τὸ δῶμα.
 Καὶ τότε τὴν δεινὴν του ἀπάτην βλέπει τάλας.

Εἰς τοῦ θανάτου καίται παγκάλῃ τὸν νυμφῶνα,
 Λευκὴ ὡς τῆς Ροδόπης χιὼν ὑπὸ τὸ αἷμα.
 Χαίρουσα δ' ἀποθνήσκει, χωρὶς σχεδὸν ἄγωνα,
 Καὶ λέγει, ὀρθωθείσιν μικρὸν, μὲ δύον βλέμμα.

«Ἄρτεμι, εἰς παρθένους ἦτις ψυχὰς δεσπόζεις,
 Τρανῶς τὰ θεϊκά σου ἀναγνωρίζω δῶρα.
 Τὴν λάτριν τὴν πιστὴν σου ὡς ὑπεσχέθης σώζεις.
 Ὁ τύραννος ὅς δώσῃ πικρὰν τὴν δίκην τώρα!»

Ἀγριῶπὸς ἐκεῖνος, ἐνῷ σιγὴ πενθίμη
 Ἐπικρατεῖ, ἐγγύθεν νὰ ἴδῃ πλησιάζει
 Τὸ κάλλος τὸ ὁποῖον ἀνήγγελλεν ἡ φήμη,
 Καὶ μοῖρα παρ' ἐλπίδα σκληρὰ τοῦ ἀφραπάζει.

Ὡ κεραυνός! ὦ ζάλη βαρεῖα! ὦ φρενίτις!
 Τὸ θυμὰ τῶν χειρῶν του, ἡ βυζαντία κόρη,
 Τὸ πρόσωπον, τὸ σχῆμα ἐκείνης ἔχει ἦτις
 Εἰς τοὺς κριτὰς τοῦ Ἄδου ἐμπρὸς τὸν κατηγορεῖ!

Τὰ δώματα ἀφίνει τότε, κ' ἐντὸς δρυμῶνος
 Εἰς τῆς νυκτὸς τὰ σκότη ὑπὸ τῶν Ἑρινύων
 Οἰστρηλατεῖται, νέος Ὀρέστης μισιφόνος,
 Τὰς φλόγας τοῦ Ταρτάρου ἐντὸς τοῦ στήθους κλείων.

Τοῦ Βύζαντος ἐν τούτοις ἀνάστατος ἡ πόλις
 Νυκτερινῆς πληροῦται κραυγῆς, ὀργῆς καὶ φρίκης.
 Ὁ τύραννος δ' ἀκούει μακρόθεν ὁ ἐξώλης
 Τὸ ὄνομα θρηνώδες ἠχοῦν τῆς Κλεονίκης.

Αὐτὴ πρὸς τοὺς πενθοῦντας πολίτας ἐξαγγέλλει
 Πῶς μᾶλλον τοῦ θανάτου, τυραννικοῦ ἄερος
 Τὸ βάρος τὴν πιέζει, καὶ ν' ἀποθάνῃ θέλει
 Ἐν ὄψει τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ γλαυκοῦ αἰθέρος.

Εἰς τὴν ἐγγὺς πλατεῖαν ἐκ παλαιτάτου χρόνου
Νεμέσεως ὑπῆρχεν ἄγαλμα ἱδρυμένον.
Ἐκεῖ παρὰ τὸ βᾶθρον, ἐπὶ δαφνίνου θρόνου,
Μετήνεγκαν εὐθέως τὴν ἱεράν παρθένον.

Αἶφνης οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐξέλαμψαν μεγάλοι·
Κ' ἐνῶ σιγὴ τριγύρω ἐπικρατεῖ βαθεῖα,
Ἀγῶνα τελευταῖον ἡ νέα καταβάλλει,
Καὶ σείουσα τὴν δάφνην τὴν δελφικὴν Πυθίαν,

«Σωτήρι', ἀνακράζει, εἰς τοὺς θεοὺς, πολῖται,
Θύσατ'! αἱ τῆς θαλάσσης ἔφθασαν ἀλκυόνες!
Ὁ τύραννος ἐκπίπτει. Σιγᾶτε, εὐφημεῖτε!
Ἢ ἑκστασις! ἐμπρὸς μου περῶσιν οἱ αἰῶνες.

«ὦ ποῖον μέλλον! πλήρης ἰδοὺ ἡ Οἰκουμένη
Τῆς δόξης σου, ὦ Πόλις, γῆ τῆς γεννήσεώς μου!
Σκηπτουχός, ἐπὶ λόφῳ ἐπὶ εἰδομένη,
Δέσποινα τῆς Ἀσίας, βασίλισσα τοῦ κόσμου!

«Ἄλλος θεὸς ἀνάσσει· τῆς δὲ αὐτοῦ Σοφίας
Χρυσολαμπῆς ὁ θόλος κάθηται εἰς τὰ νέφη.
Τιμῆς δὲ ἀτιμῆτος τὸ πρόβη ἀτιμίας
Σύμβολον τὸ σεπτὸν τῆς τέμενος ἐπιστέφει.

«Ποῖα σειρὰ ἀνάκτων! οἱ μὲν ἀμαυροτέρως
Λάμπεως, τροπαιοῦχοι οἱ δὲ ἡ νομοθέται.
Κ' ἐπὶ τοῦ θυρεοῦ των συντρίβουσι τὸ κέρας
Γότθαι, Ἑρῶλοι, Σλαῦοι, Βάνδαλοι, Οὔνοι, Γέται.

«Λαῶν βαρβάρων φύλα ἀπὸ Βορρᾶ καὶ Νότου
Λάβρα σὲ ἀπειλοῦσιν, ὦ Πόλις ἡ μεγάλη.
Ὁμοίως γύρωθέν σου μετὰ λυσσώδους κρότου
Βρέμει ὁ Πόντος, βρέμει ἡ θάλασσα ἡ ἄλλη.

«Χιλίας διανύων ὁ Φοῖβος περιόδους
Ἀκράδαντον σὲ βλέπει. Ἄλλ' ὦ κλαυθμὸς! ὦ πόνοι!
Ἐκ τοῦ Καυκάσου δράκων ἐλθὼν τοῦ βορβορώδους,
Λῆμα φουσῶν καὶ φλόγα, ἀμφιλαφῆς σὲ ζώνει.

«Ὀλίγ' οἱ πρόμαχοί σου, ὦ πόλις, ναι, ὀλίγοι.
Ἀλλ' ὅμως τῆς ἀνδρίας ἐμνήσθησαν τῆς πρώτης.
Μάτην λυσσᾷ ὁ δράκων, ἥδη ζητεῖ νὰ φύγῃ,
Ὅτε τὰ νῶτα τρέπει ὁ Ἰταλὸς προδότης.

«Τῆς ἀστραπῆς τὸ βλέμμα τριγύρω του τίς ρίπτει,
Καὶ θάνατον σκορπίζει μὲ σπάθην εἰς τὴν χεῖρα;
Ὁμώνυμος τοῦ πρώτου εἰς αὐτοκράτωρ. Πίπτει,
Λήματος δὲ λαμβάνει βάπτισμα ἡ πορφύρα.

«Αἱ τύχαι σου τελοῦνται! Πυκναὶ σκιαὶ θανάτου,
Τὸ δρᾶμα κρύφατέ μου τῆς φρίκης, τῆς ὀδύνης,
Τὴν ὕβριν, τὰς μανίας θηρὸς τοῦ ἐπαράτου·
Κρύφατε τοὺς αἰῶνας τῆς δουλικῆς αἰσχύνης!

«Καὶ ἄφρατε νὰ ἰδῶ ἀστράπτον εἰς τὸ μέλλον
Τὸ λάβρον τῆς δόξης, τὸ λάβρον τῆς νίκης.
ὦ ἡδονή! ὦ θάμβος! τὸ βλέπω ἀνατέλλον... »
Καὶ ἡ πνοὴ ἐσβέσθη ἐδῶ τῆς Κλεονίκης.

Εἰς τὰ βουνὰ τῆς Θράκης ἔδωκε ταυτοχρόνως
Τὸ ὁμιχλῶδες τόξον ὠχρᾶς ἡμισελήνου.
Ἐσίγων οἱ πολῖται ἐκθαμβοί, καὶ ὁ στόνος
Τῆς ἀηδάνος πάλιν ἠκούσθη πολυθρήνου.

Γ'.

Γλυκὺς ὑπὲρ πατρίδος ὁ θάνατος κ' εὐκταῖος.
Ὅταν δ' ἡ ἀτιμίαν τυράννου προλαμβάνῃ,
Ἦ τοὺς πολίτας σώζῃ ἀπὸ ζυγοῦ δυσκλέος,
Μάκαρ ὅστις τοιοῦτον θάνατον ἀποθάνῃ!

Μῆσος, ὀργὴ τὰ στήθη τῶν πολιτῶν θερμαίνει,
Τὸν τύραννον τοῦ φόνου ἡ Ἐρινὺς ἐλαύνει,
Τῶν ὑψηλῶν δὲ πύργων ἐντὸς ἐγκεκλεισμένοι
Τρέμουν οἱ μισθοφόροι αὐτοῦ δειλοὶ καὶ χαῖνοι.

Λαμπρὸς τῆς Ἑλλῆς ἤδη ἐχρύσωνε τὸ κύμα
Ὁ Φοῖβος, κ' ἡ πενθοῦσα πόλις εἰς τὴν ταφὴν τῆς
Ἐξῆγε τὴν παρθένον, ἥτις τυράννου θυμῷ
Κατήρχετο ἐν ἄδου μ' ὅλην τὴν καλλονὴν τῆς.

Ὅτε δ' ἀνεβιβάσθη εἰς τὴν πυρὰν, μὲ χεῖρας
Ἀτόνως παρειμένας, ἔλεγε Νύμφη ὅτι
Μία τῆς προσφιλοῦς τῆς θεᾶς, μετὰ τῆς θήρας
Ἐπὶ χλωρᾶς στιβάδος τὸν κάματον ὑπνώττει.

Ἐνῶ δὲ νέον αὖθις ἐγείρουσα τὸν θρήνον
Ἡ φλόξ ἀγνὴ τὸ σῶμα τ' ἀγνότερόν τῆς φλέγει,
Τὰς χεῖρας τὰς τρομώδεις πρὸς τὴν πυρὰν ἐκτείνων
Ὁ γηραιὸς τοιούτους πατὴρ τῆς λόγους λέγει·

«Ἢ τέκνον, μὲ τοιαύτην δὲν σ' ἔτρεφον ἐλπίδα.
Σὺ τὰ λευκὰ ὀστέα μου ὥφειλες νὰ συλλέξῃς.
Πλὴν τοὺς θεοὺς δοξάζω πάλιν ὅτι σὲ εἶδα
Νεκρὰν, πρὶν τοῦ τυράννου πληρώσης τὰς ὀρέξεις.

«Ἀλλὰ, ὦ Κλεονίκης ἐμῆς ψυχῆ ὠραία,
Γενοῦ τοῦ Βυζαντίου ὁ πολιοῦχος δαίμων·
Ἐμπνεε εἰς τὰ στήθη φρονήματα γενναῖα.
Ἐκαστος τὴν σκιάν σου ἄς βλέπῃ φαῦλος τρέμων!»

Μόλις δὲ τῆς παρθένου τὸ σῶμα κατεφλέχθη,
Καὶ ἡ πυρὰ ἐσβέσθη μ' αἶθοπος οἶνου νᾶμα,
Τὰ δὲ ὀστέα ἡ κάλπη ἡ ἀργυρᾶ ἐδέχθη,
«Αἱ ἄττικαὶ τριήρεις!» φωνὴ ἠκούσθη ἅμα.

Αἱ ἀττικαὶ τριήρεις καὶ αἱ ἄλλαι ἑλληνίδες
Διέδκινον τὸν πόντον, ὑγρὸν τῆς Ἑλλης μνήμα.
Κ' ἐφαίνοντο μακρόθεν ὠραῖαι Νηρηίδες
Παίζουσαι μὲ τὰς αὔρας, προτρέχουσαι τὸ κύμα.

Ὁ Κίμων τὰς ὠδήγει, ὁ Κίμων τῆς θαλάσσης
Ἐπικρατῶν, καὶ ἐμπνέων εἰς τοὺς βαρβάρους τρόμον.
Τὸν μέγαν βασιλέα ὁ ἀναγκάσας πάσης
Ἑλληνικῆς ν' ἀπέχη θαλάσσης ἵππου δρόμον.

Ἐνθ' εἰς τῆς Τενέδου τὸν ὄρμον ἐναυλόχει
Ὁ ἥρως θαυμαστόν τι καθ' ὕπνου εἶδε τέρας.
Νεῆνις τῷ ἐφάνη καλὴ, θεὰ μὲν ὄχι,
Ἀλλὰ τῶν ἐν ἀνθρώποις φύσεως θειοτέρης.

Τὸν ἔραρεν ἡ νέη εἰς πάγκαλόν τι μέρος,
Ὅποις τῶν Μακάρων τὰς νήσους παριστῶσι.
Κ' ἐφαίνοντο τὰ πάντα, καὶ ἡ ὄψις τοῦ αἰθέρος
Κ' ἡ γῆ καὶ ἡ πλησίον θάλασσα, νὰ γελῶσι.

Λόφων ἑπτὰ ἐν μέσῳ ζωγραφικῶν ὕψουτο
Καλλιόμορφον, εὐώδες φυτὸν πλὴν μαρμαμένον.
Διότι ὄψις πέριξ αὐτοῦ συνεσπειροῦτο
Βυζάνων τὸν χυμὸν τοῦ, τὴν δρόσον τοῦ μαραίνων.

Τὸν ὄφιν νὰ φανεύσῃ, τὸ δένδρον τῆς νὰ σώσῃ
Ἰκέτευεν ἡ κόρη αὐτὸν μετὰ δακρύων.
Ἐξήγειραν ἐκεῖνον οἱ Ὀδυρμοὶ οἱ τόσοι,
Καὶ τί δηλοῖ συνείδε τὸ ὄνειρον τὸ θεῖον.

«Λύετε τὰ ὀγκώδη πρυμνήσι', ἀνασπάτε,
Ἵνα νηῦται, τὰς ἀγκύρας, βοᾷ μετ' αἰφνιδίου
Ἑλλάμψεως ὁ ἥρως αὐριαν, ὃ ναυδάται
Ἀτρόμητοι, δειπνοῦμεν ἐντὸς τοῦ Βυζαντίου.»

Αὐτοὺς οἱ τεθλιμμένοι Βυζάντιοι ὥς εἶδον,
Ἵπὸ χαρᾶς ἀνέσχον πρὸς οὐρανὸν τὰς χεῖρας,
Καὶ πλήρεις εὐθαρσίας, πλήρεις χρηστῶν ἐλπίδων,
Οἱ πάντες χαιρετῶσιν αὐτοὺς θεοὺς σωτῆρας.

Γνωστὴ καὶ τῶν βαρβάρων ἡ ἀφανὴς πλεκτάνη,
Γνωστὰ καὶ αἱ προδοσίαι τοῦ Παισανίου ἦσαν.
Ἀλλ' ὥς τῆς νέας κόρης τὸν θάνατον μανθάνει,
Ὁ ναυτικὸς σφιδάζει στρατὸς καὶ πνέει λύσαν.

Λυσσώδης συγκροτεῖται περὶ τῶν ὄλων μάχη.
Γοργαὶ δὲ τοῦ πολέμου ἐκρίθησαν αἱ τύχαι.
Ὁ τύραννος νικᾷται καὶ ἐντελὼς καὶ ἐν τάχει,
Διότι σύμμαχόν του θεῶν οὐδένα εἶχε.

Ὁ ἄγριος δεσπότης τότε τοῦ Βυζαντίου,
Τὸν ὄγκον ἀποβάλλων, καὶ ὑπὸ σχῆμ' ἀγνώστου,
Διὰ νυκτὸς λαθραίως φεύγει ἐπ' ἀκατίου,
Καθὼς ποτε εἰς ἄλλος τύραννος ὁμοίός του.

Ὁ τύραννος νικᾷται, καὶ εἰς βοήν παιάνων
Τῆς πόλεως τὸ πένθος τὸ πρῶτον μετεστράφη,
Καὶ δι' ὠδῆς ἀσβέστου τιμῶσιν καὶ στεφάνων
Ἑλλάδος εὐεργέτην τὸν Κίμων' ἀναγράφει.

Αὐτὸς δὲ εἰς τῆς κόρης τὸν τάφον ἄνθη χύνων
Μὲ τὰς βαρβάρων χεῖρας, ὦ! εἶπε χαῖρε,
Παρθένος, καὶ εἰς τὰ ὄπλα πάντοτε τῶν Ἑλλήνων
Τὴν νίκην καὶ τὸ κλέος, ὦ Κλεονίκη, φέρε!

Τέμενος μυστηρίου καὶ θλίψεως ἀφάτου
Τῆς Ἰρακλείας εἶναι τὸ νεκυομαντεῖον.
Προπύλαιον τοῦ Ἄδου, ἀνάκτορον Θανάτου.
Ἐκαστος φρίσσει, τρέμει ἐντὸς αὐτοῦ εἰσδύων.

Ἐκεῖ εἰς τὴν Ἑκάτην καὶ εἰς τὴν Περσιφόνην
Ἀπόρρητοι θυσίαι καὶ σκυθρωπαὶ τελοῦνται.
Καὶ ἀπὸ τοῦ Ἑρέβους τὸν ζόφον καὶ τὴν κόνιν
Σκιαὶ ἀποικομένων νεκρῶν ἀνακαλοῦνται.

Καὶ ὅταν εἰς τῶν δάδων τὸ αἵματῶδες σέλας
Ψυχὴ ἀπὸ τῶν Ἄδην πενθίμη ἀναβαίη,
Ὀλοφυρμοῦ πληροῦται ὁ ὄροφος ὁ μέλας,
Καὶ ὅλα συστενάζουν τὰ ἀμαυρὰ τεμένη.

Ἄλλος μητέρα φίλην, ἄλλος γλυκὺν πατέρα,
Ἦν ἀδελφὸν ἢ τέκνον ὁρμᾷ νὰ περιβάλῃ.
Ὅμως οὐδὲν ἢ φάσμα, οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἄερα
Κρατεῖ ἡ πόθου πλήρης, ὀλότρομος ἀγκάλη.

Πλὴν τίς τοὺς στεναγμούς σκε, τοὺς γόους, μοῦσα ποῖα
Ἀξίως ν' ἀντιμέλψῃ, ποῖα Ὀρφῶς λύρα,
Ἵνα δύστηνοι σείς, ὄσους, ἐν ἀμοιβῇ βραχείᾳ,
Συνήνωσεν ὁ Ἑρως καὶ ἐχώρισεν ἡ Μοῖρα;

Ἐκεῖ καὶ ἀνδροφόνος ἔρχεται δῶρα φέρων,
Οὐαὶ! νὰ δυσωπήσῃ τὸ ἄθλιόν του θυμῶν,
Ἀνακαλῶν εἰς κόσμου πνοὴν ἐκ τῶν νερτέρων
Ἐκεῖνον ὃν προῶρως ὤθησεν εἰς τὸ μνήμα.

Τίς οὗτος τὴν σφραγίδα ὁ φέρων τοῦ θανάτου,
Κ' εἰς τοῦ ἀδύτου βαίνων βαρυπενθὴς τὸ σκότος;
Ὁ κοῖλος ὀφθαλμός του, ἡ κοίλη παρεῖά του
Τὸν σκώληκα ἐμφαίνει σκληρὸν τοῦ συνειδότης.

«Ἰδέ με τὸν κακοῦργον, ἀλάστορα, ἰδέ με!
Εἶπε φωνὴ εἰς μάχας ἄλλοτε ἀκουσμένη.
Μετὰ φασμάτων φάσμα ἔρπω. ὦ! αἰκτεῖρέ με,
Ψυχὴ τῆς Κλεονίκης, ψυχὴ παρωργισμένη!

«ὦ! διὰ τί εἰς ὥρας ἀγρίων μεσονύκτων,
Εἰς ὕπνον μόλις δώσω βραχὺν τοὺς ὀφθαλμούς μου;

Τὸ τραῦμά σου μὲ δείχνεις τὸ χαῖνον, δίχως οἶκτον,
Καὶ ἱαμβεῖα ψάλλεις φρικώδη εἰς τὸ οὖς μου;

«Καὶ ὅταν ἐξορμήσω, τὸ ὄραμα μὴ φέρον,
Κ' εἰς οὐρανὸν τὸ βλέμμα ὑψώσω τὸν περθέον,
Κ' ἐκεῖ τὸ ὄνομά σου, ἐν μέσῳ τῶν ἀστέρων,
Μὲ αἶμας τὸ βλέπω στοιχεῖα γεγραμμένον!

Ἄν πρὸς τὰ ὄρη φέρω καὶ τοὺς δρυμοὺς τὸ βῆμα,
Θρηνώδες τ' ὄνομά σου ὁ ἄνεμος σφυρίζει.
Ἄν δὲ πρὸς τῆς θαλάσσης ἐπιστραφῶ τὸ κύμα,
Θρηνώδες τ' ὄνομά σου τὸ κύμα ἐολοῦζει.

«Σὺ κ' εἰς τοῦ Βυζαντίου μαχόμενον τὰ τεῖχη
Μ' ἐπάγωσας μ' ἐν βλέμμα, καὶ ἤρπασας τὴν νίκην.
Μὲ ἄφησαν καὶ φίλοι καὶ οἱ θεοὶ κ' ἡ τύχη.
Εἰς Ἕλληνας ἐμπνέω καὶ εἰς βερβήρους φρίκην.

«Ἐκ πόλεως εἰς πόλιν πλανήτης περιτρέχω.
Ἀνακωχὴν τῶν πόνων ζητῶ, πλὴν δὲν εὐρίσκω.
Σὺ ἔλαβες ἐν τραῦμα, μυρία ἐγὼ ἔχω.
Ἀπέθανες ἐφ' ἅπαξ, ἑκατοντάκις θνήσκω!

«Ἀνίσως μὲ ἡλέεις, ὦ! ἂν ἐδυσωπείσω,
ἽΩ θεσπεσία κόρη, μὲ ταύτην μου τὴν χεῖρα
Θεὸν ἐφέστιόν μου, θεὸν θὰ σὲ ἰδρύσω,
Τὴν κεφαλὴν σου μ' ἄνθη ἐπικασμῶν καὶ μύρα.

«Ἄ! τότε τὴν προτέραν ἴσως ἀνέκτων γνώμην,
Καὶ ἐβλεπον ἐν τάχει καὶ Σπάρτῃ καὶ Ἀθήναι
Πῶς ὁ βραχίον οὗτος ἀρκοῦσιν σῶζει ῥώμην,
Ὅτι ὁ Παισανίης ἔτι νεκρὸς δὲν εἶναι.

«Ἀλλὰ πρὸ πάντων παῦσε, ἀκάμας, ποδώκης,
Εἴτ' ἐξυπνος πλανῶμαι, εἴτε πρὸς ὕπνον νεύω,
Παῦσε, σκιὰ ὀργίλη, σκληρὰ νὰ μὲ διώκης.
Διαλλαγὴν, ὦ νέε, ζητῶν σὲ ἰκετεύω.»

Ἡ γῆ ἐσεῖσθη αἴφνης, καὶ ἤνοιξεν ἐν χάσμα.
Λάμψιν δὲ εἰς τὰ πέριξ ὠχρὰς σελήνης χύνον,
Περικαλλὲς τὸ σχῆμα ἀνέτειλεν ἐν φάσμα,
Κ' εἶπεν αὐτὰ, ἡρέμα τὴν δεξιὰν ἐκτεῖνον.

«Διαλλαγὴν ἂν θέλῃς, ἐπὶ τῆς Χαλκιοίκου
Τὸ ἱερὸν πορεύου ταχὺς, καὶ μὴ βραδύνῃς.
Ἐκεῖ, ἐκεῖ θὰ τύχῃς διαλλαγῆς ἐνδίκου
Καὶ διερκοῦς εἰρήνης!»

Ἐντὸς τῆς Χαλκιοίκου ὅταν δεινὴ, μεγάλη
Αὐτὸν τῆς Σπάρτης εὗρε καὶ τῶν θεῶν ἡ Δίκη,
Πρὸς φάσμα λέγουν ὅτι ἀόρατον ἐλάλει,
Κ' ἐφέλλιζον τὰ χεῖλη θνήσκοντα «Κλεονίκη!»

ΠΕΡΙ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΙΔΩΝ (¹).

Ἡ φυλὴ τῶν Καρχακούνιδων, οἱ ὅποιοι κοινότερον καλοῦνται Ἀρβανιτόβλαχοι, εἶναι ἀποκλειστικῶς νομαδική. Παρ' αὐτοῖς σώζεται περὶ τῆς καταγωγῆς των ἡ ἐξῆς παράδοσις, ἥτις ὁμῶς δὲν στηρίζεται εἰς μνημεῖόν τι ἱστορικόν.

Ὅτι οἱ πρόγονοὶ των κατέκουν ἐπαρχίαν τινὰ Ῥωμαϊκὴν ἢ Ἰταλικήν, καὶ ὅτι ἔνεκεν ἐλευθεροφροσύνης ὑπέστησαν διαφόρους καταδιώξεις καὶ προγραφάς· τελευταῖον δὲ ἐξεγερθέντες ποτὲ πρὸς κατάλυσιν τῆς δεσποζούσης αὐτοῦς ἐξουσίας καὶ καταβληθέντες, οἱ μὲν λογάδες τῆς ἐπαναστησάσης φυλῆς ἐθανατώθησαν καὶ ἐπρογράφησαν δημευθείσης καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν, οἱ δὲ διασωθέντες, ἀπαυδήσαντες ὑπὸ τὸ βάρος μεγάλων κακώσεων καὶ παραθιάσεων, ἀπεφάσισαν νὰ ζητήσωσιν ἄσυλον εἰς ξένην γῆν· καὶ δὴ πρὸ 100—300 ἐτῶν κατὰ τὴν σωζομένην μεταξὺ αὐτῶν παράδοσιν, φυγαδευθέντες ἐκ τῆς γενεθλίας αὐτῶν χώρας, κατέφυγον κατὰ πρῶτον εἰς Αὐλῶνα, καὶ ἐκεῖθεν διεσπάρησαν εἰς Ἀσπροπόταμον, Μέτσοβον καὶ τοὺς Καλαρίτας, ὅπου ἐπεδόθησαν εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ποιμαντικὴν. Ἐκ δὲ τῶν τελευταίων κατάγονται αἱ ὀμάδες τῶν Καρχακούνιδων, αἱ κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ πρὸ πάντων τὴν Ἀκαρνανίαν ὑπάρχουσαι, καὶ ὅπου μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ κατέφυγον, διότι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ σατράπου τούτου εἶχον συνοικισθῆ εἰς μέρος τι τῆς Ἀλβανίας, ὅπου καὶ οἰκίας ἀνήγειραν καὶ ἰδιοκτησίας ἐσχημάτισαν.

Ἐκ τῶν Καρχακούνιδων εὐάριθμοί τινες συνεπολέμησαν τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἑλληνικὸν ἀγῶνα, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ φυλὴ τῶν Βλαχοποιμένων λεγομένων σκηνητῶν συνεμερίσθη μεθ' ἡμῶν σχεδὸν ὅλας τὰς πράξεις καὶ τὰ παθήματα τοῦ πολέμου, προσεγγικοῦσα εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης ἱκανὸν ἀριθμὸν γενναίων μαχητῶν, ἐξ ὧν πολλοὶ, οἷος ὁ Τσόγκας κλ. κατέλιπον τὰ ὀνόματά των καὶ εἰς τὴν μνήμην τῶν ἐπιγιγνομένων.

Οἱ Καρχακούνιδες θεωροῦν ἑαυτοὺς ὡς Ῥωμάνους καὶ οὕτως ἀρέσκονται νὰ προσαγορεύωνται μᾶλλον ἢ διὰ τοῦ ἀγνώστου τὴν ἀρχὴν ὀνόματος τῶν Καρχακούνιδων (²)· τοὺς δ' Ἕλληνας εἰς τὴν γλῶσσάν των τοὺς ἀποκλοῦν Γκραίλους, καὶ ἀπέχουσι τοῦ νὰ συνδέσωσι μετ' αὐτῶν, καθὼς καὶ μετὰ τῶν Βλα-

(¹) Ἡ ἀνωτέρω διατριβὴ ἐδημοσιεύθη τὸ 1836 ἔτος ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀθηνᾶ» τῇ 4 Δεκεμβρίου, ἀριθ. 2500.

(²) Ὁ Πουκεβίλλιος παράγει τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ τουρκικοῦ κατὰ (μέλας) καὶ γοῦνα, ἥτοι οἱ φορεῦντες μελαίναν μηλιοτάς. Πιθανώτερον ὅμως εἶναι ὅτι ἀμφότερα τὰ συστατικὰ μέρη τοῦ ὀνόματος εἶναι τουρκικά, κατὰ γὰρ γλῶσσιν, ἥτοι οἱ ἔχοντες μαύρην ἡμέραν—δυστυχεῖς.